

Bilag

Til Økonomiudvalget

Nyt CSR-bilag - Høring af interessenter

Resumé

I forbindelse med udarbejdelsen af et revideret CSR-bilag har Økonomiforvaltningen gennemført en høring af en række interessenter. Kommentarerne er i lang udstrækning indarbejdet i det reviderede CSR-bilag, ligesom en del bemærkninger vil blive indarbejdet i den vejledning til leverandører, som Økonomiforvaltningen er ved at udarbejde.

Sagsfremstilling

Økonomiforvaltningen har fra december 2021 til februar 2022 gennemført en høring, hvor et udkast til revideret CSR-bilag er sendt til hhv. Dansk Industri, Dansk Erhverv, Fagbevægelsens Hovedorganisation, 3F og Dansk Initiativ for Etisk Handel. Som en del af høringen er der afholdt møder mellem Økonomiforvaltningen og hhv. DI og DE.

Der har generelt været opbakning til Københavns Kommunes ønske om at være en ansvarlig indkøber, samt til kravene i CSR-bilaget. Der har dog været en række opmærksomhedspunkter fra de forskellige høringsparter, som Økonomiforvaltningen efterfølgende enten har indarbejdet i det reviderede CSR-bilag eller som vil blive indarbejdet i de vejledninger til leverandører og kommunens forvaltninger, som Økonomiforvaltningen er ved at udarbejde.

Dansk Industri

Dansk Industri var indledningsvist opmærksomme på den potentielle arbejdsbyrde for særligt små og mellemstore virksomheder forbundet med krav til virksomhedernes arbejde med efterlevelse og dokumentation for overholdelse af CSR-bilaget. Opmærksomheden gik på, at dette potentielt kunne afholde nogle virksomheder fra at byde på Københavns Kommunes kontrakter. DI havde i den forbindelse et ønske om, at dokumentation ikke skulle leveres til Københavns Kommune ved kontraktstart, men alene ved anmodning fra kommunens CSR-enhed. Yderligere havde DI et ønske om, at kontrol med efterlevelse blev tilrettelagt efter en risikomodel, hvor kommunen målrettede kontroller de steder, hvor risikoen for overtrædelser var størst.

Økonomiforvaltningen orienterede på mødet DI om, at det er planen, at kontrolindsatsen skal tilrettelægges efter en risikomodel

09-03-2022

Sagsnummer i F2
2021 - 7710

Dokumentnummer i F2
533185

Sagsnummer eDoc
2021-0351048

Sagsbehandler
Eva Milsted Enoksen

svarende til den som anvendes i forbindelse med kontrol af kommunens arbejdsklausuler. Yderligere gjorde Økonomiforvaltningen klart, at bilaget ikke skulle forstås sådan, at leverandørerne er forpligtet til at sende dokumentation for overholdelse ved kontraktstart, men at dokumentation primært skulle sendes på anmodning. Økonomiforvaltningen har efterfølgende rettet i CSR-bilaget, så det er tydeligere, hvornår dokumentation skal fremsendes, og begrænset kravet om dokumentation ved kontraktstart til kun at omfatte en liste over egne og underleverandørers produktionslande. Dette begrænser leverandørernes administrative byrde betragteligt, mens det stadig giver Økonomiforvaltningen mulighed for at anvende oplysninger om produktionssteder til risikovurdering i forbindelse med udvælgelse af kontrakter til kontrol.

Dansk Erhverv

I høringsvaret fra Dansk Erhverv og det efterfølgende møde, slog DE fast, at man anser det som positivt, at Københavns Kommune understøtter en bæredygtig omstilling på markedsvilkår ved at stille krav til leverandørernes arbejde med eget og underleverandørers samfundsansvar.

DE havde samtidig en række bemærkninger til udkastet til nyt til CSR-bilag. Bemærkningerne er efterfølgende indarbejdet i enten selve bilaget eller den tilhørende vejledning. Dansk Erhverv ønskede en præcisering af, hvornår ansattes løn og arbejdsvilkår bliver reguleret af hhv. arbejdsklausulen og CSR-bilaget. Dette er indarbejdet direkte i CSR-bilaget og fastslår, at for så vidt angår bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser udført i Danmark, regulerer arbejdsklausulen ansattes løn og arbejdsvilkår.

DE havde ligeledes ønsker om præcisering af, at henvisning til gældende lovgivning til en hver tid gjaldt lovgivning i produktionslandet, hvilket er indarbejdet i det reviderede CSR-bilag. Ligeledes ønskedes en begrænsning af leverandørens forpligtelse til at videreformidle de praktiske tiltag, som virksomheden har gjort for at overholde kravene i CSR-bilaget til underleverandører. DE foreslog, at dette ikke skulle gælde hele leverandørkæden, men alene skulle ske efter en risikotilgang.

Endelig havde DE et ønske om, at Økonomiforvaltningen i CSR-bilaget indarbejdede formuleringer fra FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhverv omkring leverandørernes mulighed for at øve indflydelse på deres underleverandører.

Økonomiforvaltningen har efterfølgende indarbejdet DE's bemærkninger angående videreformidling af tiltag og leverandørers mulighed for at øve indflydelse på sine underleverandører i det reviderede CSR-bilag, dog uden at begrænse Leverandørens kædeansvar. Således er leverandøren forpligtet til at tilrettelægge tiltagene, efter hvor risikoen for overtrædelser er størst, samt efter leverandørens mulighed for at bruge og forøge sin indflydelse på sine underleverandører. Ligesom leverandøren er forpligtet til at videreformidle tiltagene i egen virksomhed og hos direkte underleverandører, samt hos underleverandørers underleverandører baseret på en risikoanalyse.

DE spurgte til, om Økonomiforvaltningen med formuleringen i CSR-bilaget intenderede en ændring af arbejdstagerbegrebet i forhold til arbejdsklausulen. Økonomiforvaltningen oplyste, revideringen af CSR-bilaget ikke indebærer en ændring af arbejdstagerbegrebet.

Endelig havde DE en række bemærkninger, som Økonomiforvaltningen forventer at indarbejde i de vejledninger, som udarbejdes til kommunens forvaltninger og til leverandører, samt i den fremtidige kontrolprocedure. Det drejer sig om:

1. et ønske om, at kravene så vidt muligt allerede bliver forklaret i en forudgående markedsdialog
2. et ønske om, at mæglingssmøder og dialog bliver en del af den fremtidige kontrolproces
3. en sammenligning med andre krav i eksempelvis "Den Ansvarlige Indkøber" i Udbudsportalen, så det er tydeligt for leverandørerne, hvordan Københavns Kommune eventuelt adskiller sig fra disse

Både Dansk Industri og Dansk Erhverv har fået beskrivelsen af høringen og Kommunens indarbejdelse af parternes bemærkninger til gennemsyn og er ikke fremkommet med yderligere bemærkninger.

Fagbevægelsens Hovedorganisation

FH havde i sit høringssvar alene nogle få tekniske bemærkninger til CSR-bilaget, herunder et ønske svarende til DE's om, at det blev præciseret, at henvisning til national lovgivning gjaldt lovgivning i det land, hvor arbejdet udføres.

3F

3F anerkendte, at Københavns Kommune er langt fremme i forhold til at sikre, at leverandører og underleverandører forpligtes til at overholde krav til løn og arbejdsvilkår. Ligeledes påpegede 3F, at man forventede at Københavns Kommune bruger sin store erfaring til at sikre effektiv kontrol.

3F havde en række bemærkninger og ønsker om at fremhæve retten til organisering, medarbejderrepræsentation og kollektiv forhandling, samt sikring af, at de medarbejdere som udfører arbejde på kontrakten bliver orienteret om deres rettigheder. Ligeledes havde 3F et ønske om, at den forpligtelse omkring involvering af interessenter som bl.a. fremgår af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, blev fremhævet i CSR-bilaget.

Endelig påpegede 3F, at små og mellemstore virksomheder ikke har krav på mindre dokumentationsbyrde og at netop SMV'er erfaringsmæssigt har store problemer med at efterleve gængse standarder på arbejdsmarkedet. Endelig advarede 3F mod forlængede tidsfrister og foreslog i stedet en "sag til sag" tilgang med dispenserede tidsfrister, i sager hvor det åbenlyst er svært at eller umuligt at overholde tidsfristen.

Økonomiforvaltningen har valgt at indarbejde de fleste af 3F's konkrete kommentarer, delvist fordi de allerede ligger i de relevante konventioner og fremhævelsen dermed primært tjener til at tydeliggøre kravene overfor leverandørerne, og delvist fordi fokus på

organisering og medarbejderrepræsentation er et godt værktøj til at give medarbejdere mulighed for at indgå aftaler med deres arbejdsgiver om deres løn og arbejdsforhold, særligt når det drejer sig om arbejdsmiljø og sikkerhed på arbejdspladsen. Dog har økonomiforvaltningen valgt at holde fast i en udvidelse af tidsfristerne, men har valgt at sætte dem til 20 dage i stedet for de oprindeligt foreslåede 30 dage.

Dansk Initiativ for Etisk Handel

Dansk Initiativ for Etisk Handel har i sit høringssvar påpeget, at Københavns Kommune er forpligtet af FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhverv samt Lov om Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd til at udvise nødvendig omhu, når der indkøbes varer og tjenesteydelser og at Københavns Kommune med det nye CSR-bilag lever op til disse forpligtelser. DIEH påpeger ligeledes, at kommunen med bilaget både henviser til relevante konventioner og principper for ansvarlig virksomhedsadfærd, pålægger leverandøren kædeansvar for sine underleverandører, samt stiller en række krav til hvilke tiltag leverandørerne skal udarbejde og hvordan disse skal kunne dokumenteres overfor Københavns Kommune. Ligesom CSR-bilaget indeholder muligheder for at kommunen kan føre kontrol med overholdelse, herunder foretage kontrolbesøg. Det påpeges i høringssvaret at disse forhold styrker Københavns Kommunes mulighed for at vurdere, om leverandøren lever op til sit samfundsansvar, og for at stille konkrete krav til forbedringer. Endelig fremhæver DIEH, at Københavns Kommune har opsat sanktioner, der skal håndhæve overholdelsen af CSR-bilaget, og som kan pålægges leverandøren. Herunder fremhæves det særligt, at medarbejderes berettigede krav skal godtgøres - hvorved der kan sikres genoprejsning for medarbejdere, hvilket er et centralt princip i forhold til nødvendig omhu.